

**Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği:
Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması**
Motivation to Learn Creative Thinking Scale:
Turkish Validity and Reliability Study

Arzu ATALAY

Öğretmen, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
Milli Eğitim Bakanlığı
Teacher, District Directorate of National
Education, Ministry of Education
ocakarzu76@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0420-0865

Fatih DERELİ

Doktor Öğretim Üyesi, Trakya
Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi
Eğitimi ABD,
Assistant Professor, Trakya University,
Faculty of Education, Department of Early
Childhood Education
fatihdereli@trakya.edu.tr
ORCID: 0000-0002-4102-1997

DOI: 10.56720/mevzu.1275084

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 01 Nisan / April 2023

Kabul Tarihi / Date Accepted: 17 Mayıs / May 2023

Yayın Tarihi / Date Published: 15 Eylül / September 2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Eylül / September

Atıf / Citation: ATALAY, A., DERELİ, F. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mevzu: Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (Eylül 2023): 359-383. <https://doi.org/10.56720/mevzu.1275084>

İntihal: Bu makale, ithenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by ithenticate. No plagiarism detected.

web: <http://dergipark.gov.tr/mevzu> | <mailto:mevzusbd@gmail.com>

Copyright © CC BY-NC 4.0

Öz

Bu çalışmanın amacı, 2017 yılında Al-Zu'bi Omar-Fauzee ve Kaur tarafından okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanmış "Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği (Motivation to Learn Creative Thinking Scale)"nin Türkçe uyarlaması yapılarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını gerçekleştirmektir. Bu amaca bağlı olarak çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İstanbul'da bağımsız anaokulları ve ilkokullar bünyesindeki anasınıflarında görevine devam eden ve verilerin daha hızlı ve kolay elde edilmesi için uygun örnekleme yöntemine göre belirlenen 41 öğretmen ve 189 çocuk araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği (Motivation to Learn Creative Thinking Scale) kullanılmıştır. Ölçek uyarlama çalışmasında öncelikle dil incelenmiştir. Açımlayıcı Faktör Analizi kullanılarak yapı geçerliğine bakılmıştır. Ardından güvenilirlik analizlerine yer verilmiştir. Örneklem büyüklüğünün $KMO=,933$ ve Bartlett's Sphericity testi $p=,000 \leq 0.05$ sonuçlarına göre faktör analizi yapılabilmesine uygun olduğu saptanmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi sonucunda maddelerde 5 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının ölçeğin tamamı için 0,94 olduğu görülmüştür. Yapılan analizler kapsamında Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı düşünme, motivasyon, okul öncesi eğitim, erken çocukluk eğitimi

Abstract

The aim of the research is to adapt the "Motivation to Learn Creative Thinking Scale" by Al-Zu'bi, Omar-Fauzee and Kaur (2017) to Turkish. For this aim, the survey model, one of the quantitative research methods was used in the study. In this context, 41 teachers and 189 children, who work in independent kindergartens and kindergartens within primary schools in Istanbul in spring semester of the 2020-2021 academic year and determined according to the convenience sampling method in order to obtain the data faster and easier, constitute the study group of the research. The Motivation to Learn

Creative Thinking Scale was used to collect data in the study. Language validity, construct validity and reliability analysis were performed in the scale adaptation study. In order to determine the construct validity of the scale, firstly, Exploratory Factor Analysis was performed. KMO,933 and Bartlett's Sphericity test $p=.000 \leq 0.05$ were found to be suitable for sample size and factor analysis of the study. As a result of the exploratory factor analysis, a five-factor structure of the items was obtained. The Cronbach Alpha reliability coefficient was found to be 0.94 for the entire scale. It was decided that the Motivation to Learn Creative Thinking Scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Creative thinking, motivation, preschool education, early childhood education

Etik Beyan	Yapılan bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Araştırma sürecinde alan uygulamaları öncesinde, araştırmanın yapıldığı Trakya Üniversitesi'nin Etik Komisyonu'ndan 24.02.2021 tarihli 2021.02.35 karar numaralı etik onayı alınmıştır. Bu makale Arzu Atalay'ın Fatih Dereli danışmanlığında yürüttüğü "Yaratıcı ev ortamının ve yaratıcı düşünmeyi öğrenme motivasyonlarının çocukların yaratıcılıklarına etkisi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.
Yazar Katkıları	Çalışmanın Tasarlanması / <i>Conceiving the Study</i> : AA (%55), FD (%45) Veri Toplanması / <i>Data Collection</i> : AA (%90), FD (%10) Veri Analizi / <i>Data Analysis</i> : AA (%70), FD (%30) Makalenin Yazımı / <i>Writing up</i> : AA (%60), FD (%40) Makale Gönderimi ve Revizyonu / <i>Submission and Revision</i> : AA (%10), FD (%90)

1.Giriş

Bireyin motivasyonunun yaratıcılığını geliştirmeye yardımcı olduğu ifade edilmektedir (Balakrishnan, 2021; Shalley vd., 2004). Runco (2014) motivasyon ve yaratıcılık arasında güçlü bir ilişki olduğunu çalışmalarında ortaya çıkarmıştır. Özellikle bir kişinin motivasyonunun onun orijinal ve yenilikçi fikirler üretme konusundaki sürecini yönlendirdiğini belirtmiştir (Runco, 2014). Bu noktada yenilikçi ve orijinal fikirlerin, düşüncelerin ve ürünlerin üretilmesi sürecini yönlendiren temel bileşen motivasyondur (Agnoli vd., 2018). Araştırmalar, motivasyonun hem yaratıcı süreci doğrudan harekete geçirdiğini

hem de süreç boyunca elde edilen başarılı ya da başarısız kazanımlardan dolayı olarak etkilendiğini göstermiştir (Agnoli vd., 2019).

Motivasyon, bireyi belli bir yönde harekete yönelten içsel bir güç olarak tanımlanabilir (Ryan - Deci, 2000). Başka bir tanıma göre de motivasyon, okulda daha iyi öğrenimle, zekanın kontrol edilmesiyle ve daha fazla ilgi, katılım, performans ve refahla ilgilidir (Berhenke,2013). Recto'ya (2005) göre ise motivasyon, bir işin başlatılmasında ve devam ettirilmesinde kişilerin davranışlarını kontrol eden güçtür. Motivasyon bireyin düşündüğü, başkalarıyla olan etkileşimi ve onlardan neler öğrendiği ile ilgili olarak görülmektedir (Turhan - Çetinsöz, 2019).

Bireylerin ileri seviye yetenekleri olmasına karşın yeterli motivasyonları yoksa amaçlarında başarıya ulaşamayacaklardır. Bireyin öğrenme durumu ve öğrenmeye yönelik geliştirdiği tutumda da motivasyonun oldukça önemli bir yeri vardır (Zembat vd., 2018) çünkü motivasyon düzeyi yüksek çocuk, öğrenmeye hazırdır. Bununla birlikte her çocuğun motivasyon türünde ve düzeyinde farklılıklar mevcuttur (Okçu, 2015). Tüm çocuklar ortalama bir motivasyon düzeyiyle doğarlar ancak yaşamın ilk yıllarında karşılaştıkları durumlar ile motivasyon düzeyleri arasında farklılıklar oluşmaktadır (Peker, 2019). Bu sebeple motivasyonun gelişimi ve desteklenmesi adına erken çocukluk yılları oldukça önemlidir.

Alder (2004) motivasyonu, uzun süreli ve yaratıcı bireylerde olan oldukça özel kişilik özelliği olarak ifade etmektedir. Amabile'ye (1998) göre alan bilgisi, yaratıcı düşünce ve içsel motivasyon yaratıcılığın üç bileşenini oluşturmaktadır. Amabile bu üç bileşenden birinin eksik oluşunun yaratıcılığı kısıtlayacağını ifade eder. Özellikle de motivasyona işaret ederek yaratıcı düşünceyi ve alan bilgisini destekleyen unsurun motivasyon olduğunu ortaya koyarak motivasyonun önemine vurgu yapmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde de Lew ve Cho (2013) ve Radwan'ın (2004) bulgularına göre yaratıcılık ve motivasyon arasındaki pozitif ilişkinin nedeni olarak, motivasyonu yüksek olan çocukların her zaman daha fazla anlama ve öğrenme isteğine sahip olmaları olduğunu ortaya koymuştur.

21. yüzyıl bireylerinden beklenen becerilerden biri de yaratıcı düşünme becerisidir (Parentship for 21st Century Learning-P21, 2019). Değişen dünyaya

uyum sağlamak ve değişimin içerisinde yer almak için yaratıcı düşünme becerisi önemli bir yer tutmaktadır (Toy, 2012). Problemlere çözüm bulma eylemi, öğrenilmemiş kavram ve kuralların dışına çıkmak için yaratıcı bir süreç gereklidir. Yaratıcılık daha önce rastlanmamış durumlara, olaylara karşı farklı bir bakış açısı sunmak veya daha önce rastlanmamış, eşsiz bir ürün ortaya koymak ya da problemlere orijinal bir çözüm önerisi getirmek olarak tanımlanabilir. Bu sebeple de yaratıcılık, düşünme süreçlerinin de temel taşıdır (Çimşir, 2019).

Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme genellikle aynı anlamı karşılayan kavramlar gibi düşünülse de aslında farklı anlamları içeren kavramlardır. Demirel'e göre (akt. Özerbaş, 2011) yaratıcı düşünme zihinsel aktiviteleri ifade ederken yaratıcılık hem bilişsel aktiviteleri hem de harekete yönelik aktiviteleri çağrıştırmaktadır. Bu durumda yaratıcılık daha genel bir kavram olarak görülmektedir. Daha önce yapılmamış denememiş, birbirleri arasında ilişki kurulmamış düşünceler ya da nesnelere arasında ilişki kurulması yaratıcı düşünmedir (Saban, 2002).

Torrance (1966) yaratıcı düşünme sürecini; düşünceleri zenginleştirebilmek, çeşitlendirebilmek ve genel bir içerikte bir araya getirebilmek olarak tanımlamışlardır. Eckhoff'un (2011) aktardığına göre yaratıcı düşünme, bireyin sosyokültürel ortamı ve düşünceleri arasında etkileşimde bulunulan bir düşünme biçimidir. Çimşir'e (2019) göre kişi çevresindeki sorunlara duyarlıysa, sorunları çözüme kavuşturmak adına farklı fikirler yürütebiliyorsa ve ortaya koyduğu fikirleri deneyip, çözüm bulamadığında vazgeçmeden yeni fikirleri ortaya koyup tekrar çözüm yolları deneyebiliyorsa yaratıcı düşünme becerisine sahip olduğu söylenebilir.

Yaratıcı düşünme becerisinin kazandırılması için bazı ilkelere dikkat edilmelidir. Aslan'a (2007) göre bunlar:

- İyi bir soru, kaliteli bir araştırma sürecini başlatabilir. Bu sebeple çocuklara farklı sorulara ve düşüncelere saygı duyması öğretilmelidir.
- Sunulmuş bilgileri almak yerine bilgiyi bulmaya çalışmak bilgiyi daha kıymetli kılacaktır. Bilgiye ulaşma yolculuğunda fikirlerinin kıymetli olduğu hissettirmek önemlidir.

- Hayal gücü sınırsız düşünebilme imkânı sunar ve düşünceyi kalıplardan kurtarır. Bu noktada da hayal gücüne saygı duyulmalı ve desteklenmelidir.
- Çocukları sınıflandırma ve değerlendirme kaygısı olmadan düşünme süreci ve düşüncelerini ortaya koyma konusunda desteklenmeli, etkinliklere bu şekilde devam edilmelidir.
- Yaratıcı ürün ortaya konulabilmesi için zamanlama konusunda esnek olunmalıdır. Yaratıcı düşünme sürecinde kişilerin zamana gereksinim duyduğu, okul ortamı dışına da taşınabilmesi ve okul ortamı dışında da ürün ortaya konulabilecek şeyler olduğu söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde yaratıcı düşünmenin dört özelliği dikkat çekmektedir. Bunlar: Akıcılık özelliği ile bireyin bir probleme farklı bakış açılarıyla çözüm getirebilmesini; özgünlük, bireyin probleme denenmemiş çözümler getirmesini; esneklik, bireyin farklı durum ve koşullara uyum sağlama hızını; derinleşme özelliği ise bireyin problemi detaylı bir şekilde incelemesi ve bunu yaparken farklı bakış açılarıyla bakabilmesi becerilerini ifade etmektedir (Çetin - Koyuncuoğlu, 2013). Bütün bu bilişsel özelliklerin yanı sıra yaratıcı düşünme becerisiyle birey kendisini başka birinin yerine koyarak empati becerisini de geliştirmektedir (Yıldız, 2016). Torrance'a (1962) göre, yaratıcı düşünen bireylerin kendini motive eden kişiler olduğu, risk alma konusunda cesur ve sorumluluk almaya karşı da istekli olduğu ortaya konmuştur. Buna bağlı olarak yaratıcı düşünmenin birçok beceriyi desteklediği ve çok boyutlu olduğu söylenebilir. Yapılan çalışmalarda, her insanda yaratıcı düşünmenin bulunduğu bilinmektedir (Kırıçoğlu, 2002). Her insanda bulunan bu yaratıcı düşünme özelliğinin geliştirilmesi ise ailelerin ve eğitim kurumlarının üzerine düşmektedir (Öztunç, 1999). Bundan dolayı Sözer'e göre (akt. Özerbaş, 2011) eğitim öğretim faaliyetlerinin, kişilerin çevre ile devamlı ve etkin bir şekilde ilişki kurarak, problemleri farklı bakış açılarından görüp çözebilecek beceri ve alışkanlıkları kazandırabilecek özellikte olması gerekmektedir. Bu bağlamda değişen dünyaya ayak uydurma ve bireylerin kendini geliştirebilmeleri adına yaratıcı düşünmenin öğretilmesi elzemdir. Bununla birlikte hem yaratıcı düşünmenin fark edilmesi hem de yaratıcı düşünmenin öğretiminin düzenlenmesi için değerlendirilmesi de oldukça önem taşımaktadır.

Okul öncesi dönem çocuklarının motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler bağlamında ele alınarak incelendiği çalışmalar mevcuttur (Cesur - Demir,2020; Gözübüyük, 2020; Köyceğiz - Özbey, 2019; Özbey, 2018a; Özbey, 2018b; Özbey - Aktemur Gürler, 2019; Türkmen, 2019). Türkçe alan yazında ise okul öncesi döneme yönelik motivasyon ölçekleri incelendiğinde sadece Özbey ve Dağlıoğlu (2017) tarafından Türkçe uyarlaması yapılarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasıyla alan yazına kazandırılan "Okul Öncesi Çocuklar İçin Motivasyon Ölçeği" olduğu görülmüştür. Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanmış "Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği"nin Türkçe uyarlaması yapılarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının gerçekleştirilmesiyle hem motivasyon konusunda literatüre kazanımlar sağlanacak hem de çocukların yaratıcı düşünmeyi öğrenme motivasyonlarının değerlendirilmesine imkân sunucu bir araç ortaya çıkarılacaktır. Bu düşünceler çerçevesinde planlanan bu araştırmanın amacı okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanmış "Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği"nin Türkçe uyarlaması yapılarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını gerçekleştirmektir.

2.Yöntem

Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması kapsamında geçerlik ve güvenilirliğini test etmek amacıyla tasarlanan araştırmada yöntem olarak nicel araştırma türlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Katılımcıların bir olaya ya da konuya dair görüşlerinin ya da beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin ortaya konduğu araştırmalar tarama modeli olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018). Bu araştırmada da okul öncesi dönem çocuklarının, yaratıcı düşünmeyi öğrenme motivasyon düzeylerinin betimsel olarak belirlenmesi amacı çerçevesinde ölçek geliştirilmesi dolayısıyla nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinin araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülmektedir.

2.1.Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni içerisinden seçilecek çalışma grubu uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Uygun örnekleme yöntemi araştırmaya hız kazandıran bir yöntemdir. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Karasar, 2013). Buna göre araştırmanın evrenini Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarındaki

öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme grubunu ise uygun örnekleme yöntemi ile İstanbul'da yer alan Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokullarında ve ilkokullar bünyesindeki anasınıflarında görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmada Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) için araştırmanın sınırlılığı olarak aynı grup kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında örneklem büyüklüğü belirlenmesinde Tinsley ve Kass (1979), ölçekte yer alan her maddeye beş kişinin yeterli geldiğini ifade etmektedir. Çalışmada da Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nde yer alan madde sayısının (21 madde) beş katı kadar kişiye (105) ulaşılması hedeflenmiştir. Bu sebeple çalışma grubu bağımsız anaokulları ve ilkokullar bünyesindeki anasınıflarında görev yapan 41 okul öncesi öğretmeni ve bu öğretmenlerin sınıflarında yer alan 189 çocuktan oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 11'i bağımsız anaokullarında görev alırken 30'u ise ilkokullar bünyesindeki anasınıflarında görev almaktadır.

Verilerin toplanması 2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar dönemini kapsamaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenler Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'ni 06.04.2021-16.06.2021 tarihleri arasında sınıflarındaki her bir çocuk için ayrı ayrı doldurmuşlardır. Öğretmenlerin formu doldurdukları zaman dilimi itibariyle çocukların yaş grubu 42-78 ay aralığındadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği (Motivation to Learn Creative Thinking Scale) kullanılmıştır. 2017 yılında Al- Zu'bi, Omar-Fauzee ve Kaur tarafından geliştirilen Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği 5'li likert tipinde bir ölçektir. Orijinal dili İngilizce olan ölçek Malezya'da geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde veriler Ürdün'ün Amman şehrindeki bir anaokuluna devam eden ve rastgele seçilmiş 5 yaşındaki 102 çocuğa uygulanarak elde edilmiştir. Bu ölçek araştırmacılar tarafından iki ölçeğin bir araya getirilmesi ve uyarlamasıyla oluşturulmuştur. Bu iki ölçek ise; İçsel Motivasyon Envanteri (Ryan, 1982) ve Öğrenme Motivasyon Ölçeği (Stephanou, 2014)'dir. Verileri toplanma aşamasında da öğretmenlerden bu iki formu da doldurmaları istenmiştir. Araştır-

macı İçsel Motivasyon Envanteri'nin maddelerini kullanırken dil stilini çocuğun öğretmen gözlemlerine uyacak şekilde değiştirmiştir. Ölçek; öğrenme ilgisi, öğrenme yeterliği, öğrenme stresi, öğrenme çabası ve öğrenme zevki olmak üzere beş alt boyuttan ve 21 maddeden oluşmaktadır. Öğrenme ilgisi alt boyutu 7 maddeden, öğrenme yeterliği alt boyutu 6 maddeden, öğrenme stresi alt boyutu 3 maddeden, öğrenme çabası alt boyutu 3 maddeden ve öğrenme zevki alt boyutu ise 2 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin öğrenme ilgisi alt boyutunun Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.90 çıkarken öğrenme yeterliği alt boyutu 0.91, öğrenme stresi alt boyutu 0.84, öğrenme çabası alt boyutu 0.91 ve öğrenme zevki alt boyutu ise 0.86 olarak bulunmuştur. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin İngilizce dilinde 110 çocuğun katılımıyla güvenirlik çalışması yapılmış ölçeğin tamamına ait Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.79 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerliliğini değerlendirmek amacı ile önce Kaiser- Meyer- Olkin ve Barlett's analizi yapılmış ve KMO (0.894) yeterlilik katsayısı ve $p < 0.001$ olduğundan örneklemin büyüklüğünün yeterli olduğu ortaya konmuştur. İlk analiz %72 ile kümülatif özdeğerlere ulaşan sonuçların çoğu ile ilgili beş faktör göstermiştir. Verilerin analizinde ise Açıklayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Açıklayıcı faktör analizine bağlı olarak yaratıcı düşünme anketinin aktif faktörlerinin yüklerini araştırmak için temel eksen faktörleme yöntemi kullanılmıştır. (Al- Zu'bi vd., 2017). Böylece ölçeğin İngilizce dilinde geçerli ve güvenilir olarak kullanılabilceği ortaya konmuştur.

Araştırma sürecinde, alan uygulamaları öncesinde gerekli izinler alındıktan sonra orijinal dili İngilizce olan ölçeğin uyarlanması aşamasında ilk olarak ölçeği geliştiren araştırmacılara ulaşılmış e-posta yoluyla izin alınmıştır. Daha sonra ölçek araştırmacılar tarafından İngilizceden Türkçeye dil çevirisi yapılmıştır. Bu aşamadan sonra alanları 1'i yabancı dil, 2'si okul öncesi eğitimi ve 1'i ölçme-değerlendirme olan 4 uzmanın ölçek maddelerinin çevirisi ve uygunluğu konusunda değerlendirilmesine başvurulmuş ve uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden biri ölçeğin orijinalinde yer alan "student" ifadesi "öğrenci" yerine "çocuk" kelimesinin kullanılmasıdır. Özellikle okul öncesi dönemde öğrenci yerine çocuk ifadesi kullanıldığından dolayı daha uygun olacağı görüşüne varılmıştır. Ölçeğin orijinalinde yer alan maddelerin çoğu geniş zaman kipinde

bazı maddelerin ise geçmiş zaman kipinde ifade edildiği görülmüştür. Türkçeye çevrildiğinde dilsel olarak bir bütün oluşturmadığından dolayı geçmiş zaman kipinde yer alan maddeler de geniş zaman kipiyle düzenlenerek son halini almıştır. Elde edilen bu ölçek 2 okul öncesi öğretmenine gönderilerek her öğretmenden sınıfında yer alan 2 çocuk hakkındaki doldurması istenmiştir. Bu pilot uygulamadan sonra okul öncesi öğretmenlerine ölçek ve maddeleri hakkında görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler de ölçeğin ve maddelerinin anlaşılır olduğunu ifade ettiklerinden dolayı ölçeğin son halinde herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

2.3. Veri Toplama Süreci

Çalışmada yer alacak katılımcıların belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik açısından araştırmacılardan birisinin okul öncesi öğretmeni olarak görev yaptığı okul seçilerek başlanmıştır. Ardından araştırmacının okulundaki öğretmenler vasıtasıyla diğer katılımcılara ulaşılmıştır. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği araştırmacı tarafından microsoft forms aracılığı ile elektronik form olarak oluşturulmuştur. Hazırlanan e-form internet aracılığı ile okul öncesi öğretmenlerine iletilmiştir. Gönderilen öğretmenlerden ölçeği çevrimiçi olarak sınıflarındaki her bir çocuk için ayrı ayrı doldurmaları istenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Analizlere başlamadan önce, kayıp verilere ve uç değerlere ait değerlendirmeler yapılmıştır. Anket çevrimiçi ortamda hazırlanıp her maddenin doldurulması koşuluyla öğretmenlere sunulduğundan herhangi bir kayıp veri setine rastlanmamıştır. Verilerin uç değer analizleri incelendiğinde uç değerlerin tespit edilmesi için verilere ilişkin ham puanlar standart Z puanlarına dönüştürülmüş ve buna göre değerlendirilmiştir. Kline (2011)'e göre uç değer aralığı -3 ile +3 aralığında olması dağılımın normal olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan uç değer analizinde veri setinin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları DFA kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları için Cronbach'ın Alfa katsayısı bulunmuştur. Verilerin analizinde SPSS 21 ve IBM AMOS 22 programı kullanılmıştır.

2.5. Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Araştırma sürecinde alan uygulamaları öncesinde, araştırmanın yapıldığı üniversitenin Etik Komisyonu'ndan 24.02.2021 tarihli 2021.02.35 karar numaralı etik onayı alınmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin geliştirme sürecine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bu bölüm altında sırayla Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve güvenilirliğe ilişkin bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

3.1.Açımlayıcı Faktör Analizi

Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin yapı geçerliğini test etmek için AFA yapılmıştır. Ölçeği okul öncesi öğretmenlerinin doldurmasıyla toplanan veriler, SPSS istatistik programında faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizine başlamadan önce verilerin araştırmaya uygunluğuna bakmak için KMO ve Bartlett testi yapılmış, çıkan sonuçlar Tablo1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'ne ilişkin Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett's Testi değeri

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	,933
Bartlett's Test of Sphericity	4855,854
df	210
Sig.	,000

Tablo1'e bakıldığında KMO testine göre örneklem uygunluk katsayısı ,933 bulunmuştur. Bu sonuç verilerin AFA için uygunluğunu göstermektedir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini saptamak amacıyla yapılan Bartlett's Sphericity testi $p=,000 \leq 0.05$ olduğundan anlamlı olarak görülmekte ve verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Yapılan AFA sonucunda ölçek maddelerinin 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Maddeler ve faktör yükleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'ne ilişkin Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett's Testi değeri

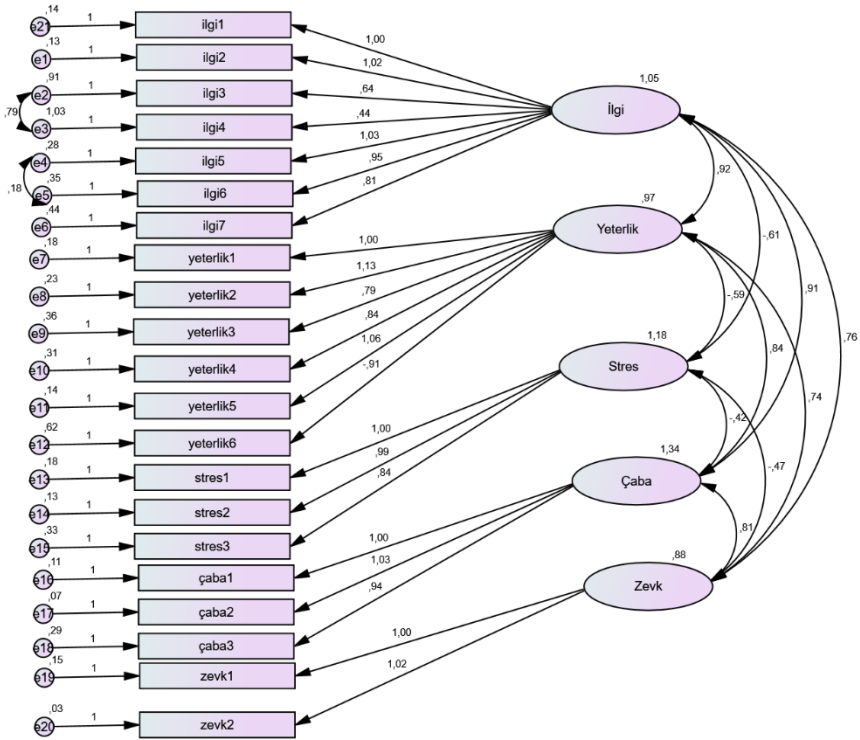
Faktörler	Maddeler	Faktör Yüğü
Öğrenme İlgisi	M 1	,770
	M 2	,713
	M 3	,874
	M 4	,994
	M 5	,715
	M 6	,852
	M 7	,562
Öğrenme Yeterliğı	M 8	,746
	M 9	,974
	M 10	,796
	M 11	,687
	M 12	,923
	M 13	,795
Öğrenme Stresi	M 14	,770
	M 15	,935
	M 16	,933
Öğrenme Çabası	M 17	,908
	M 18	,957
	M 19	,958
Öğrenme Zevki	M 20	,546
	M 21	,576

Alanyazına uygun olarak yük değeri .32'den düşük çıkan maddeler ölçek dışında bırakılması önerilmiştir (Seçer, 2015; Zeller - Karmines, 1978). Buna göre alt boyutların faktör yükleri: "Öğrenme ilgisi" .56 ile .99 arasında 7 maddeden; "Öğrenme yeterliğı" .68 ile .97 arasında 6 maddeden; "Öğrenme stresi" .77 ile .93 arasında 3 maddeden; "Öğrenme çabası" .90 ile .95 arasında 3 maddeden; "Öğrenme zevki" ise .54 ve .57 olan 2 maddeden oluşmaktadır. Dolayısıyla ölçekten çıkarılacak maddenin bulunmadığı görülmektedir. Tüm faktörlerin toplam varyansın %54.90'ını açıkladığı görülmüştür. Faktörlere göre bakıldığında, "Öğrenme ilgisi" toplam varyansın %31.91'ini; "Öğrenme yeterliğı" toplam varyansın %9.41'ini; "Öğrenme stresi" toplam varyansın %6.13'ünü; "Öğrenme çabası" toplam varyansın %4.17 ve "Öğrenme zevki"

toplam varyansın %3.28'ini açıklamaktadır. Elde edilen verilerin kodlanırken yüksek puandan düşük puana olacak şekilde kodlamalar yapılmış, olumsuz ifadeler içeren madde 13, 14, 15, 16 için ise ters kodlama yapılmıştır.

3.2.Doğrulayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda 5 faktör ve 21 maddeden meydana gelen ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla DFA yapılmıştır. DFA sonucunda model uyum kriterlerine bakılmış ve CMIN= 714,08, DF= 179, $p < 0,001$, CMIN/DF= 3,98, RMSEA= 0,126, CFI= 0,890, GFI= 0,757 olarak elde edilmiştir. Elde edilen model uyum kriterleri kabul edilebilir sınırlarda bulunamamıştır bu sebeple modifikasyon indekslerine bakılmıştır. Modifikasyon indeksi incelemesi sonucunda Madde 4 ve Madde 5 ile Madde 2 ve Madde 3 arasında modifikasyonların yapılması χ^2/sd değerine önemli oranda katkı sağlayacağı saptanmıştır. Yapılması gereken modifikasyon sayısı birden fazla olduğunda modifikasyonların sıra ile yapılması önerilmiştir (Çokluk vd., 2016). Modifikasyon indekslerine bakıldığında uyum değerlerine yüksek katkı sağlayacağı düşünülen maddelerden başlanılmış ve analiz tekrar edilmiştir. Analiz sonucunda modelin uyum iyiliği indeks değerlerinin kabul edilebilir bir yapıda olduğu görülmektedir (CMIN= 446,97, DF= 177, $p < 0,001$, CMIN/DF= 2,52, RMSEA= 0,090, CFI= 0,944, GFI= 0,817). χ^2/sd oranının 3'ün altında olması mükemmel uyum gösterdiğine 5'in altında olması ise kabul edilebilir olduğunu göstermektedir (Sümer, 2000). Bu çalışmada χ^2/sd değerinin 2,52 olması modelin mükemmel uyuma sahip olduğuna işaret etmektedir. RMSEA değeri $< 0,10$ olması durumunda kabul edilebilir uyuma sahip olduğunu göstermektedir, bu modeldeki RMSEA değerinin 0,090 olması kabul edilebilir uyuma sahip olduğunu göstermektedir (Kline, 2011; Möbius, 2003).

CMIN=446,979; DF=177; CMIN/Df=2,525; p=,000; RMSEA=,090; CFI=,944; GFI=,817

Şekil 1. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği DFA modeli

3.3. Güvenirliğe İlişkin Bulgular

Ölçekte bulunan tüm maddelerin, ölçmeyi amaçladığı özelliği ölçüp ölçmediğini belirlemek için öncelikle madde-toplam korelasyonlarına bakılmış ve hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilir olup olmadığına bakmak için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçekte bulunan maddelerin madde-toplam korelasyonları ve faktörlere ait Cronbach güvenirlilik katsayıları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Maddelere İlişkin Madde-Toplam Korelasyonları ve Cronbach Alpha Güvenirlilik Katsayıları

Faktörler ve Maddeler	X	S	Madde Top- lam Korelasyonu	Madde Cıka- rıldığında Cronbach Alpha Güv. Katsayısı
Faktör 1: Öğrenme ilgisi ($\alpha = .91$)				
M 1	3,95	1,09	,83	,93
M 2	3,94	1,10	,82	,93
M 3	3,86	1,16	,62	,93
M 4	3,88	1,11	,50	,93
M 5	3,80	1,17	,82	,93
M 6	3,88	1,14	,77	,93
M 7	3,97	1,06	,75	,93
Faktör 2: Öğrenme yeterliği ($\alpha = .84$)				
M 8	3,79	1,07	,85	,93
M 9	3,59	1,21	,82	,93
M 10	3,88	,98	,73	,93
M 11	3,92	,99	,77	,93
M 12	3,67	1,11	,84	,93
M 13	3,43	1,27	,01	,94
Faktör 3: Öğrenme stresi ($\alpha = .90$)				
M 14	3,69	1,30	,22	,94
M 15	3,67	1,31	,24	,94
M 16	3,84	1,31	,23	,94
Faktör 4: Öğrenme çabası ($\alpha = .95$)				
M 17	3,61	1,20	,75	,93
M 18	3,65	1,23	,74	,93
M 19	3,74	1,21	,81	,93
Faktör 5: Öğrenme zevki ($\alpha = .95$)				
M 20	4,16	1,01	,75	,93
M 21	4,19	,97	,79	,93

Cronbach Alpha (Tüm Ölçek) $\alpha = .94$

Tablo3'e bakıldığında ölçeğin faktörlerine ait iç tutarlılık katsayıları ve ölçeğin tümüne ait güvenirlik katsayısı .70'in üzerindedir. Güvenirlik katsayılarının .70 veya daha yüksek olması durumu güvenirlik için yeterli bir ölçütür (Nunnally, 1978). Bu çalışmada da ölçeğin tamamına ait olan C_{ra} güvenirligi .94 olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte "Öğrenme ilgisi"ne ait C_{ra} ; .91, "Öğrenme yeterliği"ne ait C_{ra} ; .84, "Öğrenme stresi"ne ait C_{ra} ; .90, "Öğrenme çabası"na ait C_{ra} ; .95, "Öğrenme zevki"ne ait C_{ra} ; .95 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değerler, ölçeğin güvenirliliğinin tatmin edici seviyede olduğunu saptamıştır. Alan yazına bakıldığında bir maddenin, testin tamamı ile tutarlılığının göstergesi olabilecek en düşük korelasyon değerinin en az .20 olması gerekir (Ayvaşık, 2000). Bu yönden de analiz sonucunda elde edilen madde-toplam test korelasyonlarına bakıldığında sadece bir maddenin (Madde 13), madde-toplam korelasyonunun .20'den düşük olduğu bulunmuştur. Madde-toplam korelasyonunun .20'den düşük olan maddenin silinmesinin ölçeğin alfa katsayısında belirgin bir yükselmeye neden olmadığı saptanmıştır. Diğer tüm maddelerin, ölçeğin tümü ile olan tutarlılığının yeterli olduğu bulunmuştur. Yapılan çalışmaların sonuçlarına bakıldığında ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu kanıtlar niteliktedir. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği'nin son şekli Ek-1'de sunulmuştur.

4.Sonuç ve Öneriler

Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği Türkçe dilinde 21 madde ve 5 alt boyutlu olmak üzere geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılarak okul öncesi dönem çocuklarının yaratıcı düşünmeyi öğrenme motivasyonlarını belirlenmesinde kullanıma uygun hale getirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda hesaplanmış olan uyum istatistikleri, ölçüt değerleri ile karşılaştırıldığında örtüştüğü saptanmıştır. Ölçeğe ait güvenirliliğe ait hesaplamalar sonucu, alfa değerinin tüm ölçek için .94 ve ölçeğin alt boyutlarına ait hesaplanan alfa değerlerinin sırasıyla .91, .84, .90, .95, .95 olması ölçeğin akademik çalışmalarda kullanılabileceğini göstermektedir. Geçerli ve güvenilir olduğu ortaya konmuş bu ölçeğin araştırmacılar tarafından kullanılmasının ölçme gücüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda daha sonraki araştırmalarda ölçeğin farklı örneklemeler üzerinden denenmesi ve uygulanmasıyla birlikte

daha da güçlü sonuçlara ulaşılacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın oraya konması ile ilerideki araştırmalara yönelik bir başlangıç yapıldığı da düşünülmektedir.

Radwan (2004) ve Shaban (2013) tarafından yürütülen çalışmalara bakıldığında yaratıcılık ve motivasyon arasında anlamlı düzeyde pozitif bir ilişkinin olduğu görülmüş ayrıca Radwan (2004) araştırma sonucuna göre bilişsel motivasyon ile yaratıcı düşünme arasındaki pozitif anlamlı ilişki doğrulanmaktadır (Al- Zu'bi vd., 2017). Benzer şekilde Runco (2014) yaratıcılık ve motivasyon arasında güçlü bir ilişki olduğunu çalışmalarında ortaya koymuştur. Yaratıcılık için motivasyonun merkezi rolünü açıklamaya yönelik çeşitli teorik modeller geliştirilmiştir. Bu ilişkiyi açıklamada Amabile (1983) özellikle yaratıcılık becerilerinde görev motivasyonunun (task motivation of creativity) özel önemine vurgu yapmıştır. Bununla birlikte yaratıcılığın yatırım teorisinde (investment theory of creativity), yaratıcılığın ortaya çıkması için gerekli altı bileşene motivasyon da dahil edilmektedir (Sternberg - Lubart, 1992, 1996). Yakın zamanda Corazza ve Agnoli (2015) tarafından ortaya atılan DIMAI (Drive, Information, Movement, Assessment, Implementation) yaratıcı düşünme süreci modelinde, motivasyonu yaratıcı süreç için temel kıvılcım olarak görmektedir.

Lew ve Cho (2013)'ün yürüttüğü çalışmada yaratıcılık, içsel/dışsal motivasyon ve yaratıcı ev ortamı arasındaki ilişkileri incelenmiş buna göre 10 anaokulunda beş yaşın altında olan 127 çocuk ile çalışılmıştır. Çalışma bulgularına göre çocukların içsel motivasyonları ile yaratıcı kişilikleri arasında anlamlı pozitif ilişki olduğu saptanmış ancak içsel/dışsal motivasyon ile yaratıcı düşünme yeteneği arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilere rastlanmamıştır. Bunun yanı sıra yaratıcı ev ortamı ile yaratıcı düşünme yeteneği ve yaratıcı kişilik arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Manoy ve Sari (2021)'nin yaptığı araştırmada lise öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme sırasında öğrenme motivasyonuna dayalı matematik problemlerini çözmeye yaratıcı düşüncelerini incelemiş araştırma bulgularından biri çevrimiçi öğrenme sırasında iyi düzeyde motivasyona sahip öğrencilerin, yaratıcı düşünme bileşeni olan akıcılık özelliğine sahip olduğu bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle motivasyon düzeyi yüksek öğrencilerin problemleri çözerken ihtiyaç duydukları anda bilgilerini akıcı ve hızlı bir şekilde kullanabildikleri söylenebilir.

Gayret (2021)'in yürüttüğü tez çalışmasında motivasyon ve yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmasında okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan 60-72 ay arasındaki çocuklar yer almıştır. Çalışma sonucuna göre çocukların motivasyon ve yaratıcılık seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki ortaya konmuştur. Okul öncesi dönem çocuklarının motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler bağlamında ele alınarak incelendiği çalışmalar literatürde mevcuttur (Özbey, 2018a; Özbey, 2018b; Özbey - Aktemur Gürler, 2019; Köyceğiz - Özbey, 2019; Türkmen, 2019; Gözübüyük, 2020). Türkçe alan yazında ise okul öncesi döneme yönelik motivasyon ölçekleri incelendiğinde sadece Özbey ve Dağlıoğlu (2017) tarafından geçerlilik ve güvenirlilik çalışmasıyla alanyazına kazandırılan "Okul Öncesi Çocuklar İçin Motivasyon Ölçeği" olduğu görülmüştür. Alanyazına kazandırılacak okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanmış "Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği" nin geçerlilik ve güvenirlilik çalışmasının yapılmasıyla hem motivasyon konusunda literatüre kazanımlar sağlandığı hem de çocukların yaratıcı düşünmeyi öğrenme motivasyonlarının değerlendirilmesine imkân sunucu bir araç ortaya çıkarıldığı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Alder, Harry. *Yaratıcı Zekâ*. çev. Mehmet Zaman, Cüneyt Avşar. İstanbul: Hayat Yayıncılık, 2004.
- Al-Zu'bi, Mohammed - Omar Fauzee, Mohd Sofian - Kaur, Amrita. "The Relationship Between Creative Thinking And Motivation To Learn Creative Thinking Among Pre-Schoolers In Jordan." *European Journal of Education Studies* 3/3 (2017), 426-442.
- Agnoli, Sergio vd. "The Emotionally Intelligent Use Of Attention And Affective Arousal Under Creative Frustration And Creative Success." *Personality and Individual Differences* 142 (2019), 242-248. doi:10.1016/j.paid.2018.04.041
- Agnoli, Sergio vd. "The Role Of Motivation In The Prediction Of Creative Achievement Inside And Outside Of School Environment". *Thinking Skills and Creativity* 28 (2018), 167-176. doi:10.1016/j.tsc.2018.05.005

- Amabile, Teresa. “The Social Psychology Of Creativity: A Componential Conceptualization”. *Journal of Personality and Social Psychology* 45/2 (1983), 357-376. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.45.2.357>
- Amabile, Teresa. “How To Kill Creativity”. *Harvard Business Review* (1998), 76–87.
- Aslan, Esra. “Yaratıcı Düşünce Eğitimi” *İlköğretim Çağına Genel Bakış İçinde*. ed. Ayla Oktay ve Özgül Polat Unutkan. İstanbul: Morpa Yayınları, 2007.
- Ayvaşık, Halise Belgin. “Kaygı Duyarlılığı İndeksi Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması”. *Türk Psikoloji Dergisi* 15 (2000), 43-57.
- Balakrishnan, Balakrishnan. “Exploring The Impact Of Design Thinking Tool Among Design Undergraduates: A Study On Creative Skills And Motivation To Think Creatively”. *International Journal of Technology and Design Education* 32 (2022), 1799–1812. <https://doi.org/10.1007/s10798-021-09652-y>
- Berhenke, Amanda Ladd. *Motivation, Self-Regulation, And Learning In Preschool*. Michigan: University of Michigan, Doktora Tezi, 2013.
- Büyüköztürk, Şener vd., *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi, 24, 2018.
- Cesur, Canan - Demir, Mehmet Kaan. “Okul Öncesi Eğitim Alma Süresinin Çocukların Sınıf Kurallarına Uyum Ve Okul Motivasyonlarına Etkisinin Öğretmen Görüşlerin Göre İncelenmesi”. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6/1 (2020), 103-122.
- Corazza, Giovanni Emanuele - Agnoli, Sergio. “On the path towards the science of creative thinking”. *Multidisciplinary Contributions To The Science Of Creative Thinking*. ed. Giovanni Emanuele Corazza - Sergio Agnoli. Singapore: Springer, 2015.
- Çetin, Zeynep - Koyuncuoğlu, Birhan. *İz Bırakmak: Çocuk, Sanat ve Yaratıcılık*. Ankara: Vize Yayıncılık, 2013.

- Çimşir, Serap. "Temel Eğitimde Yaratıcı Düşünme Becerisinin Kazandırılmasının Önemi". *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi* 4/3 (2019), 283-299. DOI: 10.29250/sead.596929
- Çokluk, Ömay vd. *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS Ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi, 4. Baskı, 2016.
- Eckhoff, Angela. "Creativity İn The Early Childhood Classroom: Perspectives Of Preservice Teachers". *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 32/3 (2011), 240-255.
- Gayret, Hanife. *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60-72 Aylar Arasındaki Çocukların Motivasyon Düzeyleri ile Yaratıcılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021.
- Gözübüyük, Ayşe. *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Motivasyon Düzeyleri ile Baba-Çocuk İlişkisi ve Bağlanma Biçimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Karasar, Niyazi. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik, 2013.
- Kırıoğlu, Olcay Tekin. *Sanatta Eğitim: Görmek, Öğretmek, Yaratmak*. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2002.
- Kline, Rex. *Principles And Practice Of Structural Equation Modeling*. New York: The Guilford Pres, 2011.
- Köyçeğiz, Mehlika - Özbey Saide. "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Motivasyon Düzeylerinin Problem Çözme Becerileri ve Öğretmenlerine İlişkin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi". *Folklor/edebiyat Dergisi* 25/91 (2019), 571-610.
- Lew, Kyoung - Cho, Jungwon. "Creativity Analysis For Smart Specialist Of The Ubiquitous Era". *International Journal Of Smart Home* 7/4 (2013), 183-194.

- Manoy, Janet Trineke - Sari, Astridtia Putri Junita. "Students' Creative Thinking Based On Motivation To Learn During Online Learning". *E3S Web of Conferences* 328, (2021), 1-7.
- Marques, Stela. "Can We Teach To Think İn Primary Schools? A Comparative Analysis Of The English And The Brazilian National Curriculum And The İmpact Of A Small-Scale Cognitive Enhancement Study İn Brazil". *Procedia- Social and Behavioral Sciences* 137 (2014), 138-146.
- Özbey, Saide. "Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Motivasyon ve Öz Düzenleme Becerileri Üzerine Bir İnceleme". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 6/65 (2018a), 26-47.
- Özbey, Saide. "Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Ahlaki Değer Davranışları ile Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* 5/16 (2018b), 1-15.
- Özbey, Saide - Aktemur Gürler, Serap. "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Motivasyon Düzeyleri ile Sosyal Becerileri ve Problem Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi* 8/1 (2019), 587-602.
- Özbey, Saide - Dağlıoğlu, Hacer Elif. "Adaptation Study Of The Motivastion Scale For The Preschool Children (DMQ18)". *International Journal of Academic Research*, 4/2 (2017), 1-14.
- Özerbaş, Mehmet Arif. "Yaratıcı Düşünme Öğrenme Ortamının Akademik Başarı ve Bilgilerin Kalıcılığa Etkisi". *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 31/3 (2011), 675-705.
- Öztunç, Mustafa. *Ailenin Çocukların Yaratıcı Düşünme Yeteneği Üzerindeki Etkisi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999.
- Partnership for 21st Century Skills. "Framework For 21st Century Learning". Erişim 03.02.2022. <https://battelleforkids.org/>
- Peker, Şeyma Saliha. *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Oyun Oynama Eğilimleri ile Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

- Radwan, Walaa. *Cognitive Motivation And Classroom Environment And Their Relationship To Creative Thinking For The Fourth-Grade Students*. Gaza: Al-Azhar University, Faculty of Education, Yüksek Lisans Tezi, 2004.
- Recto, Angel. *Foundations Of Education Anthropological, Psychological, Sociological, & Moral*. Manila: Rex Book Store, 2005.
- Runco, Mark. *Creativity: Theories And Themes: Research, Development, And Practice*. Amsterdam: Elsevier, 2014.
- Ryan, Richard - Deci, Edward. "Intrinsic And Extrinsic Motivations: Classic Definitions And New Directions". *Contemporary Educational Psychology* 25/1 (2000), 54- 67.
- Saban, Ahmet. *Öğrenme ve Öğretme Süreci*. Ankara: Nobel Yayınları, 2. Baskı, 2002.
- Shalley, Christina vd. "The Effects Of Personal And Contextual Characteristics On Creativity: Where Should We Go From Here?". *Journal of Management* 30/6 (2004), 933-958.
- Sternberg, Robert - Lubart, Todd. "Buy Low And Sell High: An Investment Approach To Creativity". *Current Directions in Psychological Science* 1/1 (1992), 1-5.
- Sternberg, Robert - Lubart, Todd. "Investing In Creativity". *American Psychologist*, 51/7 (1996), 677-688. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.51.7.677>.
- Tinsley, Howard - Kass, Richard. "The Latent Structure Of The Need Satisfying Properties Of Leisure Activities". *Journal of Leisure Research* 11/4 (1979), 278.
- Torrance, Ellis Paul. *Guiding creative talent*. New Jersey: Prentice-Hall, 1962.
- Torrance, Ellis Paul. *Creativity*. Belmont CA: Dimensions Pub. Co.: In association with Fearon Publishers, 1969.
- Toy, Hakkı. *İlköğretimin Öğrencilere Kazandırmayı Amaçladığı Ekonomiyle İlgili Eğitsel Nitelikler Konusunda Öğrenci Görüşleri: Ankara İli Örneği*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012.

- Turhan, Mithat - Çetinsöz, Burçin Cevdet. "Duygusal Zekâ ve Motivasyon Arasındaki İlişki: Turizm Programı Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 18/69 (2019), 268-287.
- Türkmen, Sare. *60-72 Aylık Çocukların Motivasyon Düzeyleri ile Duygusal Zekâ ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Yıldız, Cansu. *60-66 Aylık Çocukların Bakış Açısı Alma ve Yaratıcı Düşünme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- Zembat, Rengin vd. "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Akademik Motivasyonları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi* 11/4 (2018), 789-808.

EK 1. Yaratıcı Düşünmeyi Öğrenme Motivasyonu Ölçeği

Maddeler	1.Hiç katılmıyorum	2.Katılmıyorum	3.Kararsızım	4.Katılıyorum	5.Kesinlikle katılıyorum
Öğrenme İlgisi					
1.Yaratıcılık gerektiren etkinliklere ilgisi vardır.					
2.Yaratıcılık gerektiren etkinlikleri çok ilgi çekici bulur.					
3.Resim yapmayı eğlenceli bulur.					
4.Boyama yapmayı eğlenceli bulur.					
5.Yaratıcılık hakkında yeni şeyler öğrenmek onun için önemlidir.					
6.Yaratıcılık hakkında olan yeni şeyleri anlamak ister.					
7.Yaratıcı etkinliklerde kendini rahat hisseder.					
Öğrenme Yeterliği					
8.Yaratıcı etkinliklerde oldukça iyidir.					
9.Sınıftaki diğer çocuklara kıyasla yaratıcı etkinliklerde oldukça başarılı olur.					
10.Yaratıcı etkinliklere bir süreliğine katıldıktan sonra kendini oldukça yeterli hisseder.					
11.Yaratıcı etkinliklerde göstermiş olduğu performansından memnundur.					
12.Yaratıcı etkinliklerde oldukça yeteneklidir.					
13.Yaratıcı etkinliklerde çok iyi performans sergileyemez.					
Öğrenme Stresi					

14.Yaratıcı etkinlikleri yaparken çok gergin hisseder.					
15.Yaratıcı etkinlikler üzerinde çalışırken endişelidir.					
16.Yaratıcı etkinlikleri yaparken kendini baskı altında hisseder.					
Öğrenme Çabası					
17.Yaratıcı etkinliklerde çok çaba sarf eder.					
18.Yaratıcı etkinliklerde başarılı olmak için çok çaba gösterir.					
19.Yaratıcı etkinliklerde iyi performans göstermek onun için önemlidir.					
Öğrenme Zevki					
20.Yaratıcı etkinliklerde eğlenir.					
21.Yaratıcı etkinliklerden çok keyif alır.					